

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd *Sprekend verleden*

“Ik sterf, maar God zal u gewisselijk bezoeken”

Genesis 50:24a

Nu is het na een lang en veelbewogen leven Jozefs beurt om het tijdelijke met het eeuwige te verwisselen. Wie leeft er die de slaap des doods niet eens zal slapen? Sterven is echter niet het ergste wat een mens kan overkomen. Onverzoend sterven, dat is het ergste. Maar Jozef heeft uitzicht. God geeft hem uitzicht. Hij ziet over dood en graf heen. Hij sterft zoals hij geleefd heeft: in het geloof. En daar spreekt hij van tot de dierbaren die zich om zijn sterfbed verzameld hebben. Wat gaan er velen zwijgend heen. Zonder hoop. Bang. Schreiend. In het donker. Zonder God geleefd en zonder God sterven. Ja, dat is het ergste. Komt, scharen we ons met Jozefs familie om hem heen en luisteren wij naar hetgeen hij te zeggen heeft. Naar hetgeen God hem te spreken geeft. Moge het tot een heilige jaloersheid verwekken om het deel te mogen kennen dat Jozef te beurt viel. Jozef zingt als een waar adventskind het lied van het verlangen en het heimwee naar Gods bemoeienis van Boven en de vervulling van Zijn eens gesproken woord. Jozef sterft in het land Egypte. Daar stond zijn huis, maar daar lag niet zijn hart. Hij dacht aan de belofte gedaan aan vader Jakob en grootvader Izak en overgrootvader Abraham. De landbelofte. De inwoners zouden verdreven worden als een goddelijk antwoord op goddeloos gedrag. En Abrahams kinderen mochten daar wonen. Maar de Heere had niet zozeer een stuk grond beloofd. God Zelf zou er ook woning maken. Hijzelf zou als een Vader onder Zijn kinderen wonen in Zijn heilige tempel. Achter de belofte lag de belofte van heil en vrede voor een verloren wereld. Het Vrouwenzaad zou komen. De Zaligmaker. Op Hem hebben de vromen gehoopt en dat doen zij nog. Toen hoopten zij op Hem Die komen zou en thans leren zondaren hopen op Hem Die gekomen is. Het werk en de Persoon van de Zaligmaker geeft door het geloof licht en uitzicht. Door Hem vlieden de schaduwen. Door Zijn arbeid komt er verzoening en vrede met God.

Het beloftewoord wekt door het wonderwerk van Gods Geest heimwee en verlangen wakker naar het verloren geluk. Hoe toch weer te delen in het beloofde, maar toch ook zo diep verzondigde heil? In eigen kracht? Door eigen werk? Ach nee. God zal u bezoeken, zo horen we van Jozefs stervende lippen. Daarmee is in een woord het geheim van zalig worden getekend. God komt. En Hij is gekomen. Hij kwam in Christus. Wat een wonder! Zeker als je gaat leren in je leven dat het juist God is tegen Wie wij gezondigd hebben.

Wonderlijk is Gods handelen. Hij komt naar een wereld, verloren in schuld. Hij komt om Zijn heilig en geschonden recht te handhaven en de zonde te straffen. Maar niet aan hem die het oordeel waardig is, maar aan Hem Die het oordeel dragen wil. O die gewilligheid van de Heere Jezus om die weg te gaan. Opdat zondaren door het toevluchtnemend geloof zouden delen in het heil dat Hij verwerft. Wat Hij verwerft deelt Hij uit. Aan hen die met lege en schuldige handen schuldbelijdend tot Hem komen. Jozefs hart hunkerde naar de vervulling. Ik sterf, roept hij uit, maar de Heere leeft. Zo intens is zijn heimwee dat hij niet in Egypte, maar in het beloofde land begraven wil worden. Het maakt toch niet zoveel uit waar je graf is? Voor Jozef wel. Hij wil spreken ook nadat hij gestorven is. De kist in Egypte en zijn graf in het beloofde land spreken duidelijke taal: God zal Zijn Woord niet vergeten. God zal de hoop Zijner ellendigen niet vergeten. Christus zal Zijn recht verheerlijken. Christus zal Gods genade verwerven. Jozef zingt op zijn sterfbed van genade alleen. Hij spreekt niet van zijn bezoek aan Egypte, maar van Gods bezoek aan de wereld. En vele eeuwen later zingt een andere oude man: Geloofd zij de Heere, de God van Israel, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeggebracht Zijn volk! Wie het lied van het verlangen leert, leert ook het danklied der verlossing.

K. Hoefnagel

Struisvogel politiek

Daniël 5:1

De koning Belsazar maakte een grote maaltijd voor zijn duizend geweldigen, en hij dronk wijn voor die duizend.

'Struisvogelpolitiek' dankt zijn naam aan het vluchtgedrag van een struisvogel, die -volgens het fabeltje- de kop in het zand steekt om de vijand niet te zien. En die dan in de veronderstelling verkeert dat de vijand hem ook niet kan zien. De term wordt gebruikt voor mensen die -vaak bewust- de consequenties van een bepaald gedrag niet willen inzien en simpelweg doorgaan op de ingeslagen weg. Veel mensen lijken net struisvogels. Die sluiten hun ogen en oren voor dingen die ze niet willen horen of zien. Het 'lalalalala' beeld komt dan in mij op (je weet wel, met je vingers in je oren).

We zijn weer toe aan een nieuwe episode uit het levensboek van Daniël. Er ligt ongeveer dertig jaar tussen hoofdstuk 5 en hoofdstuk 4. Daniël is inmiddels een oude man geworden, zeker ouder dan 80 jaar. En hij is in de vergetelheid geraakt, zo blijkt uit dit gedeelte. Koning Belsazar wist van zijn bestaan niet meer af. Maar dat komt later aan de orde. We gaan beginnen bij het begin, en dit hoofdstuk stap voor stap doornemen. En dan zullen we ontdekken dat er weer heel veel onderwijs in ligt, ook voor 2014 en 2015.

In hoofdstuk 5 wordt het einde beschreven van het Babylonische rijk. Belsazar, de kleinzoon van Nebukadnezar is aan de macht. En hij staat op het punt om definitief verslagen te worden door de Meden en de Perzen. Nog enkele uren en dan is het voorgoed voorbij voor Babel. En terwijl wij misschien verwachten dat er paniek is in het paleis, of dat er onderhandeld wordt voor overgave, lezen we dat er in dat omsingelde paleis feest wordt gevierd.

Het is eigenlijk onvoorstelbaar wat je in vers 1 leest. De hoofdstad Babel is zelfs al in handen van de vijand. Alleen de paleisburcht is nog niet veroverd. Maar in dat paleis zit de koning feest te vieren. En als we dan aan het einde van het hoofdstuk lezen dat Belsazar in diezelfde nacht wordt gedood, dan moet je toch wel denken aan die struisvogel, die zijn kop in het zand steekt. En die bij zichzelf denkt: ik zie de vijand niet, dan zal hij mij ook wel niet zien.

En zo zit Belsazar daar, met zijn ministers en zijn generaals. En ze lachen hun vrees weg. En ze drinken hun angst weg. En ze doen net of er niks aan de hand is. Ze sluiten hun ogen, ze stoppen hun oren dicht en ze zingen en ze springen en ze zijn zo blij. Terwijl de dood letterlijk al voor hun deur staat!

Zo leven heel veel mensen. In de geest van: Laten we eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven we. Het is het beeld van de mens die als een struisvogel de kop in het zand steekt en de dood niet in de ogen wil zien. En die dan ook net doet alsof er helemaal geen dood en eeuwigheid is.

Dat soort mensen kom je niet alleen in de wereld tegen. Ze zijn er ook in de kerk. En in feite is ieder mens van nature zo. De mens leeft vanuit de gedachte van psalm 49:10: 'Dat hij ook voortaan geduriglijk zou leven, en de verderving niet zien'. Maar, zo zeg je misschien, je kunt toch niet altijd aan de dood denken? Daar wordt je zo somber van. Je mag toch ook wel een beetje van het leven genieten?

Jongelui, je mag inderdaad van het leven genieten. Dat wordt in de Bijbel niet verboden, integendeel. 'Geniet het goede ten dage des voorspoeds', zo lezen we in Prediker 7. En Paulus zegt 1 Timotheus 6 tegen rijke mensen dat God het is 'Die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten'.

Maar, de Bijbel zegt nog meer. De vraag wordt ook gesteld hoe je van het leven kunt genieten als de dood ieder uur wenkt? En als die dood je in de eeuwige rampzaligheid brengt? Hoe kun je dan genieten? Weet je wanneer je pas echt van het leven gaat genieten? Als je door het geloof in Christus jezelf hebt leren voorbereiden op de dood. Als je de enige troost uit zondag 1 mag kennen. Dat ga je pas echt leven. En dan kun je de dood rustig in de ogen zien.

Iemand zei eens tegen een oude en versleten Katwijkse visser: 'Nou, u hebt uw beste tijd gehad!' 'Nee', zei de visser, 'mijn beste tijd komt nog...'

Hij kende het geheim van Paulus, zoals hij dat verwoordde in Filippienzen 1. Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin!

M.A. Kempeneers
makempeneers@klikSAFE.nl

Niet vertragen DL 5 art 4 en 5

Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven (Genesis 2:17). Het is bekend wanneer God de Heere dit gesproken heeft. Een waarschuwing die van een ontzagelijke werkelijkheid spreekt. Een werkelijkheid van blijvende aard. Het wijst op een drievoudige doodstaat. De geestelijke, de tijdelijke en de eeuwige dood. Dit is geen dogmatische onderscheiding, maar een Bijbels gegeven.

Verantwoordelijk

Nu wordt over wat geschreven staat in Genesis 2 en 3 verschillend gedacht en gesproken. Letten we bijzonder op de prediking en het onderwijs van de Heere Jezus, dan wordt het paradijsgebeuren benadrukt en duidelijk belicht. De apostelen, bijzonder Paulus, spreken en schrijven vanuit het onderwijs van Jezus. Wanneer nu gewezen wordt op de doodstaat van de mens, dan wordt aan de verantwoordelijkheid van de mens niet voorbijgegaan, ook niet aan zijn houding tegenover wet en evangelie. Ongehoorzaamheid en ongeloof zijn sprekende, veelzeggende woorden. Zoals de Heere daarover spreekt en laat spreken is niet onrechtvaardig. Wat geschreven staat, staat geschreven. Wee de mens die dit in de discussie betreft of die rust wil vinden in de stelling: Ik ben toch niet verantwoordelijk voor wat Adam deed. Wegschuilen achter de onmacht van de mens is er. Het wordt gezien en gehoord. Een heen leven over de staat van de mens voor God is werkelijkheid. Zo komt het tot geloofsactiviteit. Er leeft wat in de kerkelijke wereld. Zeker, dit is er altijd geweest. Maar er is nu een toename in reformatorische

kringen. Het evenwichtig belijden van de Schrift en zo van onze belijdenis moet voor ons blijven spreken. Er moet bij geleefd worden en het moet beleefd worden. Dit geldt ook van het gegeven in artikel 4. Wat daar staat is ontleend aan de Schrift, bijzonder aan de prediking van Jezus. Heel duidelijk heeft de Heere Jezus het over de satan, de wereld en het menselijk vlees. Hun werking, hun invloed. Zeker, de Heere Jezus heeft het over Zijn bewaring. In Johannes 10 wordt het duidelijk in beelden aangegeven.

Waken en bidden

Maar Hij spreekt ook over waken en bidden. In navolging van Jezus' woorden lezen we: we moeten gestadiglijk, dat is gedurig, steeds waken en bidden, opdat we niet in verzoeking komen of zelfs geleid worden. Blijven bidden en waken zijn twee noodzakelijke zaken. Wij leven op gevaarlijk terrein. In een wereld die in het boze ligt, met een hart waarin alles leeft. De heilige eis is bidden en niet verslappen. Waken en niet slapen. Het is een liefdevolle aansporing van de Heere. Een opgaaf? Moeilijk te volbrengen of vol te houden? Houdt in gedachtenis en zo in het oog dat we een barmhartige en genadige Hogepriester hebben. Een Hogepriester Die medelijden kan hebben met onze zwakheden. Hij is tijdens Zijn leven op aarde, zelfs toen Hij hing aan het kruis, verzocht geweest. Samenspanning was er tussen satan en wereld, zelfs de godsdienstige wereld keerde zich tegen Hem. Zijn Vader moest Zich naar Zijn heilig recht in de drie-urige duisternis aan Hem onttrekken en de Zijnen stonden van verre met allerlei gedachten of waren weggevlucht. Maar Hij doorstond al de verzoeken en liet met een heldere stem horen: Het is volbracht. Het is Zijn triomfwoord op Zijn sterfbed. Jezus Christus is Overwinnaar in de strijd en geeft Zijn volk Zijn zegen. Daarom kan en mag steeds praktijk zijn wat de apostel schrijft: Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade opdat wij barm-

hartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd, dat is op het juiste tijdstip (Hebr. 4:16).

Waarschuwing

Wanneer deze houding ontbreekt, gaat het waken wijken en het gebedsleven verslappen. Laat het zover niet komen, want dan dreigen er gevaren. Inzinking kan leiden tot afwijking. Overmoedigheid en verkeerd leven bij de getrouwheid van de Heere laten de gevolgen zien. Denk aan Simson. De hartstocht dreef hem tot zondigen en niet één keer. Zijn haardracht was het zichtbare teken van de bijzondere kracht en sterkte door hem ontvangen. Dit wist hij, dat zag hij. Hij kwam tot geweldige daden. Ondanks zijn genieten. Het is bekend hoe het gegaan is. Gode zij dank was zijn einde anders. Het leven van Simson is geen voorbeeld. Het is een waarschuwing hoe het kan gaan. Het is niet te begrijpen dat er uit het leven van Simson verschillende lijnen getrokken worden naar de grote held Jezus Christus. Zijn leven was en bleef zondeloos. Een enkele lijn kan er zijn. Schriftgetrouwheid is een geboden eis voor een ambtsdrager. Deze zaak vraagt steeds gebed om aan de eis van de Schrift te voldoen. Er wordt wat in de Schrift gelegd wat het Schriftgedeelte niet bedoelt of men laat personen beleven waar de Schrift niet op wijst of aanleiding toe geeft. Levensvoorbeeld voor prediking is Jezus Christus. Hoe ging Hij met het Oude Testament om. Hij had een biddend leven bij een open Bijbel. Dit blijft niet ongezegd. Jezus zegt als de hoogste Profeet en Leraar: Een iegelijk Schriftgeleerde, in het Koninkrijk der hemelen onderwezen zijnde, is gelijk aan een heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt (Matth. 13:52). In het dagelijks leven, waar men ook gaat of staat, behoort de vrede des Heeren het leven te beheersen. Is die beheersing er niet, dan kan er veel gebeuren. Op trieste werkelijkheden worden we in art. 4 gewezen. Namelijk David en Petrus. Hoe het

gegaan is met David weten we. Een onderwijzer vroeg eens op school aan de kinderen: hoe was het toch mogelijk dat David tot zonden kwam? Een van de kinderen antwoordde: ik denk dat de koning zijn morgengebedje vergeten heeft. Welk een veelzeggend antwoord. Ook voor ons. De naam van Petrus wordt ook genoemd. Ook bij Petrus ontbrak het gebed om bewaring en standvastigheid, want hij ging naar het hol van de leeuw. Misschien kwam naast eigen overtuiging de gedachte naar boven: Johannes, een bekende, in de zaal van Kajafas, zij zullen mij in de nabijheid van Johannes niets doen. We weten wat er gebeurd is. Er dreigen steeds gevaren. In 1 Korinthe wordt Israël als waarschuwend voorbeeld gesteld. De apostel voegt er aan toe: Zo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle (1 Kor. 10:12). In Efeze spoort de apostel aan tot een nauwgezet wandelen. Ziet, dan, hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijken, maar als wijzen, de tijd uitkopende, dewijl de dagen boos zijn (Efeze 5:15 en 16).

Toorn

Wanneer we nu verder gaan met art. 5, dan worden we gewezen op de ernstige gevolgen van de grote, zware zonden van de gelovigen. Daarop te wijzen en daarover te spreken is voluit Bijbels. Vandaar dat er in de Leerregels over gesproken wordt. Dat houdt ook verband met de gedachte van de Remonstranten, sterker nog, de leer van de Remonstranten. De gereformeerden worden beschuldigd van eenzijdigheid. Er werd ook gezegd: het is gemakkelijk dat er geleerd wordt dat het voornemen van de verkiezing onveranderlijk is en dat God liefheeft met een eeuwige liefde en dat Gods verbond onverbreeklijk is. Gemakkelijk kan daaruit de conclusie getrokken worden dat het er niet op aankomt hoe er geleefd wordt of wat men doet. Men kan gemakkelijk leven met de gedachte: het komt toch goed. Men is een kind van God en blijft een kind van God, zonder inkeer, zonder terugkeer. Bewust leeft de antinomie aan zo. Terecht wordt in art. 5 gezegd dat Gods toorn onherroepelijk is. Dat God de Heere toorn en Zich zeer vertoont staat beschreven in Gods Woord. We dienen te onthouden, wanneer de Bijbel spreekt over de toorn van God, dat dit geen schijn-

werkelijkheid is of alleen maar dreigen ermee, het is Gods werkelijkheid, geen opwelling. Het is een heilige afkeer van de zonde, van de ongerechtigheid. In Psalm 7:1 zegt de dichter: God is een rechtvaardige Rechter en een God die ten allen dage toorn. Nu waren er in de dagen van de profeten valse profeten die doorgaven: er is vrede, heil en geen gevaar. Men kwam erachter en men zag dat de Heere een ijverig God is en een Wreker is de HEERE en zeer grimmig. Nahum 1:2. Nu heeft het moderne levensgevoel behoorlijk ingang gevonden met de eenzijdige benadrukking van Gods liefde. De werkelijkheid van Gods oordeel en toorn geldt alleen bij pure verharding en grove onverschilligheid. Wij behoeven er niet bang voor te zijn. Die houding is niet overeenkomstig het Woord van God. We lezen in het Woord persoonlijke belijdenissen. Beleden wordt wat verdiend is, waar men recht op heeft. O HEERE, straf mij niet in Uw grote toorn en kastijd mij niet in Uw grimmigheid (Psalm 38:2). Daarbij kan en mag gedacht worden wat God de Heere gezegd heeft: En aldaar zal Ik bij u komen en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel (Ex. 25:22). Dit verstond de dichter van Psalm 130 in zijn belijden: Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheid gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt. Psalm 130: 3 en 4. In het klassieke avondmaalsformulier worden we op werkelijkheden gewezen die voor ons behoren te spreken en dat altijd. God de Vader heeft Zijn Zoon in deze wereld gezonden. De Zoon nam ons vlees en bloed aan. Dragend de toorn van God van

het begin van Zijn menswording tot het einde van Zijn leven op aarde en heeft zo de toorn voor Zijn Kerk gedragen. Dit gedeelte uit het formulier wordt gemakkelijk overgenomen. We zijn blij, want we zijn vrij! Er zijn wat avondmaalgangers die niet verstaan wat tussen haakjes geplaatst is. Het is niet zonder betekenis. Er behoort te zijn beleving en erkenning van wat verdiend is. Onder de toorn Gods hadden wij eeuwig moeten verzinken. Het is te vrezen dat er vermindering in plaats van vermeerdering van Godskennis, zelfkennis en kennis van Christus is door Woord en Geest. Gaat het over de toorn van God, God de Heere toorn als de heilige God. Hij vertoont Zich schrikkelijk over de aangeboren en werkelijke zonde, zondag 4. Nu zien we al in het Oude Testament dat er een diepe relatie is tussen Gods toorn en Gods liefde. Denk aan de prediking van Jeremia. Zijn gerichtsprediking is ook oproep tot bekering. Inkeer tot zichzelf, afkeer van al het kwade en terugkeer tot de Heere. De oproep tot bekering gaat gepaard met Gods trekkende liefde. Zo is er bij de grote afval zelfhandhaving en het geloof in de valse profeten, maar toch ook bij een deel van het volk erkenning van Gods recht, boetvaardigheid, hartelijk berouw en oprechte terugkeer tot de Heere en Zijn dienst. Het onderwijs in art. 5 leidt ons ook daarheen. Het gebed is: Breng ons weder, o God onzes heils en doe te niet Uw toornigheid over ons, Psalm 85:5.

M.C. Tanis

Van de redactie

Adventstijd

De adventstijd is weer aangebroken. We staan dan stil bij teksten die heenwijzen naar de eerste komst van Christus en de gemeente voorbereiden voor de herdenking van Zijn geboorte. Maar zien we ook vooruit naar de wederkomst van Christus? Hoort u Zijn naderende voetstappen in alles wat plaatsvindt in onze tijd?

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal over twee weken verschijnen: D.V. dinsdag 16 december 2014. Kopij graag binnen donderdag 4 december.

AvH

Troje

Voor een hechte gemeenschap als de GKV moet het een slag zijn dat iemand als Prof. Douma de kerk verlaat. Hier moet wel heel veel strijd aan voorafgegaan zijn. Welke gevolgen kan dit heengaan hebben voor deze kerken? Die vraag kan ook voor ons nog belangrijk zijn.

Ik vrees dat de karavaan verder zal trekken. Men sloeg reeds het appel van de overzeese kerken van zich af. En.... hoe zullen onze gemeenten hier nu mee omgaan? Vooral die gemeenten, waar men al jarenlang kanselruil heeft en waar men elkaar volkomen geaccepteerd heeft? Veel gemeenten in de CGK zitten dus met hetzelfde dilemma. Want waarom ging de professor heen? Als ik het goed begrepen heb, ging het om het besluit tot eenwording met de NGK. Al spreekt dan de Synode uit niet over te gaan tot openstelling van de ambten voor de vrouw, als men dan tegelijkertijd de NGK accepteert, vaart men een ongeloofwaardige koers. Dat is de conclusie van Douma. Want de NGK hebben principieel de vrouw als ambtsdraagster erkend. Ik moet wel stellen dat dit bezwaar tegen een tweeslachtige koers ook onze kerken treft. Conclusie: een groot deel van onze gemeenten heeft in principe de GKV aanvaard, dus heeft men ook daarmee de NGK aanvaard en dus, eerlijk is eerlijk, ook de vrouw in het ambt, of liever gezegd, men heeft onbedoeld de moderne hermeneutiek (bijbeluitleg) binnen gehaald. Dat is het paard van Troje, zoals dat verleden week in de pers genoemd werd. In de oudheid wilden de Grieken de stad Troje binnen zien te komen. Toen het paard als goedaardig schouwspel de stad in mocht, waren ook de soldaten binnen en zo werd de stad toch ingenomen. De GKV zijn ook voor ons het paard van Troje. De GKV hebben een gevaarlijke lading.

Het zal blijken dat onze gemeenten, inclusief de GS, te ver zijn gegaan. We kunnen niet meer terug. Er zijn al meer Trojaanse paarden. De Synode van de PKN (!) spreekt vrijmoedig over toenadering tot onze kerken. Dus niet de Gereformeerde Bond, maar de PKN, als geheel. Er tekent zich een saamklontering af van al die kerken en gemeenten, die een vrijere opvatting van de Gereformeerde religie voorstaan. Er zou op termijn een kerk kunnen ontstaan waarin deze eigentijds gekleurde gemeenten in elkaar opgaan. Dus kerkelijke eenheid van de GKV, de NGK en.....? En verder? Een deel van onze kerken. En misschien worden deze groeperingen dan wel opgenomen in het geheel van de PKN. Want men heeft dan geen grond voor afscheiding meer over. De toekomst zal het beeld te zien geven van de bestaande kerken, zoals deze er nu zijn, maar tussen deze genoemde kerken zullen er verbindings ontstaen, die informeel getint zijn. Het accent wordt meer verlegd van de kerkverbanden naar de plaatselijke gemeenten die zelf bepalen waar hun voorkeuren liggen. In zo'n

breed palet kan alles; kan iedereen overal preken. Hooguit zou er een soort federatie kunnen ontstaan, waarin afspraken worden vastgelegd. Maar in plaats van vaste kerkordelijke bepalingen kunnen er daarvoor in de plaats verkenningen en probeersels komen. Kortom, het independentisme trekt verder en heeft de toekomst.

“

Geen losse en open grenzen, maar een afgebakende en strikt bepaalde grondslag van de schriftuurlijk bevindelijke prediking.

De vraag blijft bezig houden hoe het gaan zal met al die gemeenten die zich niet kunnen voegen in deze kluwen van modernistische gedachten. Het zou een voorrecht zijn als de wegen werden gebaad voor een vereniging van kerken en gemeenten die gewoon de lijnen willen doortrekken van Schrift en Belijdenis, zoals deze onder ons steeds gefunctioneerd hebben. Een convenant, waarin die gemeenten, die willen blijven bij Schrift en Belijdenis, samen hun handtekening zetten voor het fundament van het belijden en tevens voor aanvaarding van allen die een even dierbaar geloof belijden. Geen losse en open grenzen, maar een afgebakende en strikt bepaalde grondslag van de schriftuurlijk bevindelijke prediking. Het is niet moeilijk om de kerken te noemen die hier bedoeld zijn. Met name denk ik ook aan gemeenten uit de PKN (en ook uit andere kerken) die zich als gemeente op die grondslag willen stellen. Maar hoe moet het dan met de bestaande kerkelijke structuren, zoals we die nu kennen? Denk dan eens aan een open hartoperatie. Als de bestaande ader verstopt is, ontstaan er soms spontaan of chirurgisch gevormde bypasses; als die er zijn is de oude doorgang overbodig geworden. Als u uw hart op de operatietafel zou leggen om te leven, zouden we toch zeker wel de ziel van de kerk moeten overgeven aan de grote Zielearts, Die een weg baande door de Rode Zee? En de ziel van de Kerk is het heilig Evangelie, met het handschrift van Gods Geest.

P. Roos

Christus en de Samaritaanse vrouw (4)

Jezus dan, vermoeid zijnde van de reize, zat also neder nevens de fontein. Het was omtrent de zesde ure. Er kwam een vrouw uit Samaria om water te putten. (Johannes 4 : 6b-7a)

Het is twaalf uur in de middag. De zon staat aan hoog aan de hemel. Zojuist zijn de discipelen naar het stadje Sichar gegaan om daar middageten te kopen.

Medelijdende Hogepriester

De Heere Jezus is achtergebleven bij de Jakobsbron. Urenlang heeft Hij gelopen door het Joodse land. En nu zit Hij vermoeid neer. Zó arm, dat Hij niet eens over een putemmer beschikt om Zijn dorst te kunnen lessen.

Zó tekent de evangelist ons Christus. Als een Hogepriester 'Die in alle dingen gelijk als wij verzocht is geweest, doch zonder zonde'. En Die daarom medelijden kan hebben met al de zwakheden van de Zijnen (Hebr. 4:15).

Wat ligt daar een diepe troost in voor Gods kind, als hij verkeert in omstandigheden van armoede, vermoeidheid en dorst. Christus kent die beproevingen uit Eigen ervaring. En Hij heeft ook deze omstandigheden doorstaan 'zonder zonde'. Zo heeft Hij ze geheiligt voor al de Zijnen. Zo kan Hij Zijn kinderen in al die dingen te hulp komen.

Opzoekende liefde

Als Christus daar zó aan het wachten is, spreekt alles van Zijn opzoekende liefde. Want Hij wacht totdat zij komt. Die arme, verloren zondares. Die haar nameloos diepe ellende niet eens kent. Hij zal deze vrouw gaan onderwijzen. Hij zal haar gaan lokken door te spreken over levend water. Hij zal haar confronteren met haar zonde. Hij zal haar overtuigen van haar schuld. Hij zal haar hart verbreken. Hij zal haar verootmoedigen. En Hij zal Zichzelf uiteindelijk bekendmaken aan haar hart.

Maar daar weet de Samaritaanse vrouw op dit moment nog niets van. In gedachten zien we haar naderen. Op haar hoofd een waterkruik. In haar hand een leren putemmer. En in haar hart de onuitsprekelijke leegte van een dode, uitgedroogde zandwoestijn. Een wildernis die God alleen kan laten bloeien als een roos (Jes. 35:1).

De vrouw komt 'om water te putten'. Met enkele woorden maakt Johannes duidelijk: Deze vrouw bekommert zich niet om haar ziel. Het is haar niet om God of Christus te doen. De enige reden waarom ze naar de bron komt, is om water te putten. Het enige waar het in het trieste, door haarzelf verwoeste leven van deze vrouw om gaat, is het in stand houden van haar lichaam. Een lichaam dat ze al aan zes mannen weggegeven heeft.

Ons natuurlijk bestaan

Hoe aangrijpend tekent de evangelist hier de werkelijkheid van ons natuurlijke bestaan. Het is ons van nature niet te doen om God of Christus. Van nature leven we voor het hier en nu. 'Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij'. We slaan de belangen van ons lichaam veel hoger aan dan de belangen van onze onsterfelijke ziel. Is het ook de tekening van uw leven?

Intussen is het wel een opmerkelijk tijdstip waarop de vrouw naar Jakobsbron komt. Want het is twaalf uur in de middag. De warmste tijd van de dag is aangebroken. En water putten is zwaar, inspannend werk. Gewoonlijk deed men dat op een ander moment van de dag. Vaak laat op de middag. Waarom komt de vrouw juist op dit tijdstip? En waarom is zij alleen?

We zouden kunnen denken aan het feit dat deze vrouw een publieke zondares was. Dat zal straks, in vs. 18, duidelijk worden. Als de vrouw zo'n schandelijk leven leidde, zal ze door de andere inwoners van Sichar wel met de nek aangekeken zijn. En dan zoekt ze hier de ontmoeting met andere mensen uit de weg te gaan.

Gods voorzienige leiding

Toch is er nog een diepere oorzaak. We lazen in vers 4 over Christus: 'Hij moest door Samaria gaan'. En dat 'moeten' had zijn achtergrond in het welbehagen van God. Nu geldt voor de vrouw ook, dat zij naar de Jakobsbron móet komen. God bestuurt het zo dat deze ellendige zondares en de wondere Zaligmaker elkaar moeten ontmoeten. Hutcheson merkt hierbij op: 'Gods voorzienigheid kan veel genade bestemmen voor degenen die dat onwaardig zijn en die daar helemaal niet om denken'. En wij? Iedere zondag mogen wij door Gods voorzienige leiding nog onder het Woord komen. Voor sommige van onze lezers geldt, dat ze langs heel wonderlijke wegen van Gods voorzienigheid een plaats onder het zuivere Woord kregen. En als we er bij opgroeiden? Dan is dat niet minder een wonder van Gods voorzienigheid. U en ik hebben er zelf niet om gevraagd!

Nee, laten we ons met die uitwendige voorrechten alleen niet zalig rekenen. Maar laat het ons op de knieën mogen brengen: Heere, geeft U dat het onder Uw Woord werkelijk mag komen tot een ontmoeting met U! Wil nog door onze woonplaats, door onze gemeente gaan. Wil ook mij opzoeken. En wil ook mij onderwijzen.

A.J.T. Ruis

Zware Rouw

Jeremia 7:29a

Scheer uw hoofdhaar af, o Jeruzalem, en werp het weg, en verhef een weeklage op de hoge plaatsen, want de HEERE heeft het geslacht Zijner verbolgenheid verworpen en verlaten.

Goddellozen vleien zich met het vooruitzicht van geluk en voorspoed. Maar er komen tranen en weeklage. Het goddeloze Juda heeft dit ook ondervonden. De valse vrede verandert in tranen en rouwklage. God geeft Juda over aan het verderf.

Treuren

De Heere zal niet langer Zijn gunst aan Juda betonen, Juda zal worden overgegeven aan het uiterste verderf. Het zorgeloze Juda wordt aangesproken. In de oorspronkelijke taal ontbreken de woorden 'o Jeruzalem.' Om de betekenis van de tekst te verduidelijken hebben de Statenvertalers de woorden 'o Jeruzalem' toegevoegd. God zegt tot Juda: 'Scheer uw hoofdhaar af.' Bij grote droefheid schoor men zelf het eigen hoofdhaar af. 'Hoofdhaar' betekent lang gegroeid haar. Om het haar van een Nazireeër aan te duiden wordt hetzelfde woord gebruikt als in onze tekst. Een Nazireeër mocht zijn hoofd niet scheren. Het hoofdhaar is een sieraad voor de mens. Maar dat sieraad past niet in dagen van grote droefheid. Grote droefheid doet de kroon van het hoofd vallen. Soms werd het haar in tijden van droefheid ook uitgetrokken. Vele heidense volkeren schoren het hoofdhaar af in tijden van droefheid. De heidenen schoren soms het hoofdhaar af om het te offeren aan de afgoden. Het allermeest werd het hoofdhaar afgeschoren vanwege droefheid en leed. Vaak vond het plaats bij sterfgevallen, bij het graf of bij het lijk, als een offer aan de afgoden en tot verzoening van de geest van de gestorvene. Van Job lezen wij dat hij zijn mantel scheurde en zijn hoofd schoor en op de aarde viel. God wil dat Juda het hoofdhaar zal afscheren als teken van allergrootste droefheid. Bij zware rouw werd het hele hoofd geschoren. Er naderde een schrikkelijk onheil voor Juda, dus de allerzwaarste rouw is noodzakelijk. "En werpt het weg". Juda had zich schandelijk verontreinigd. Als een verontreinigde, zondige Nazireeër, moest zij nu het haar afscheren en wegwerpen omdat zij tegen de Heere overtreden hadden.

Toepassing

Er is reden tot droefheid over het rampzalig lot van het Joodse volk. De Heere geeft het volk van Juda over aan het verderf. De Heere laat Juda in druk en treurigheid vergaan. 'Scheer uw hoofdhaar af, o Jeruzalem, en werp het weg en verhef een weeklage op de hoge plaatsen; want de HEERE heeft het geslacht Zijner verbolgenheid verworpen en

verlaten.' De Heere beware Nederland ervoor dat hetzelfde zou gebeuren, dat de Heere dezelfde woorden zou spreken tot Nederland als tot Juda: Scheer uw hoofdhaar af, o Nederland en werp het weg. Hebben wij dat niet verdiend dat de Heere ons zou overgeven aan het verderf? Hebben wij het niet verdiend treurig neer te zitten? De Heere heeft zo lang gewacht op een droefheid tot bekering. Hij zou ons door omkering bedroefd kunnen maken. Nederland is zorgeloos. Het wordt niet opgemerkt wat er in Frankrijk is gebeurd. Het hoofdhaar van de Kerk in Frankrijk is afgeschoren. Alle heerlijkheid is van die Kerk weggeworpen. Wat zal het lot van Nederland zijn als alles blijft zoals het is, als we onbekeerlijk blijven? De Heere zal ook eens dat vonnis uitroepen over u: Scheer uw hoofdhaar af en werp het weg. Indien wij weigeren tot de Heere te komen, zal het zeker gebeuren. Het zal ons net zo gaan als Juda. Op alle hoofden zal kaalheid zijn. De Heere zal ons eens aanspreken in Zijn toorn: Maak u kaal en scheer u. Dan zullen wij zelf treuren en anderen zullen over ons treuren.

Och, dat wij nog leerden wijs te worden. Dat wij nog opwaakten tot bekering om dat oordeel af te wenden. En wilt u daartoe een middel weten? Er is geen beter middel dan uw harige schedel van uw zorgeloze trotsheid en opgeblazenheid te ontdoen. Het haar kan hovaardij en grootsheid uitbeelden. Scheer dat zondige haar dan af. Verlaat die opgeblazenheid, die trotsheid, waardoor u zo verfoeilijk bent voor God. O, keer weder tot de nederigheid, tot de eenvoudigheid van uw vaders. Trek het woeste haar van de goddeloosheid uit en leer zo nederig voor de Heere te zijn. Maar toon aan de andere zijde ook een inwendige droefheid in uw hart over uw zonde voordat u een uitwendige droefheid moet tonen over uw ellende. Schend niet zozeer uw haar, maar scheur uw hart en bekeer u tot de Heere. Een droefheid die naar God is, die is de Heere aangenaam. Zo zou u bevrijd worden van alle rampspoeden. De Heere zou u bewaren in het bezit van Zijn genade. Hij zou u overvloedig zegenen. Hij zou u vreugde, vrede en voorspoed doen genieten tot in lengte van dagen.

A. van Heteren

BOEKBESPREKINGEN

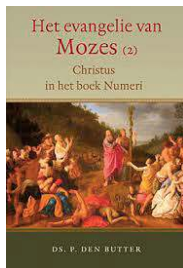
Sleutel en spiegel

Ds. A.C. Uitslag van Urk-Eben Haëzer behoort tot onze schrijvende dominees. Er verscheen inmiddels al meer van zijn hand. Vorig jaar kwam dit sympathieke boekje uit over de Romeinenbrief. Een reus van een brief! Van grote betekenis geweest in veel eeuwen van de kerkgeschiedenis. Ik hoef de namen van Augustinus en Luther, van Wesley, Kohlbrugge en Barth maar te noemen. Ds. Uitslag zal zich – evenals ikzelf – niet bij deze illustere namen durven voegen. Desondanks is het goed als geprobeerd wordt de inhoud van deze ‘sleutelbrief’ in pasmunt uit te geven voor jongeren en ouderen. Het nuttige gebruik wordt bevorderd door de toevoeging van gespreksvragen en stellingen. Mooi ook dat veel treffende citaten uit de schat van de kerk der eeuwen zijn opgenomen. Niet elke tekst wordt overigens behandeld. Zelfs niet elk hoofdstuk. Wat deze keuze bepaald heeft, is me niet steeds duidelijk. Met deze kanttekening wil ik graag voor gezegd houden dat er uit dit toegankelijke boekje best veel te leren valt. Het boek zou als opstap kunnen dienen naar bijvoorbeeld de meer exegetische boeken van ds. C. den Boer. Al met al: aanbevolen.

N.a.v.: Ds. A.C. Uitslag, Sleutel en spiegel. De actualiteit van de Romeinenbrief. Uitgeverij Den Hertog, Houten. ISBN 978 90 331 2594 2. Hard cover. 169 pag. Prijs € 16,50.

Ds. P. den Butter, Het evangelie van Mozes (2), gebonden, 253 blz., € 29,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2636-9.

Opnieuw verscheen een boek van de hand van ds. P. den Butter, die onlangs mocht herdenken 50 jaar predikant te zijn. De ondertitel luidt: ‘Christus in het boek Numeri.’ In het Oude Testament, ook in

het tweede gedeelte van het boek Numeri, is Christus voluit aanwezig. Het is verrijkend en leerzaam te lezen wat de auteur ons aanreikt. We lezen op blz. 44 het volgende: “Al meer dan eens hebben we gezien dat Israëls wetten evangelie bevatten. Zo is het ook hier. Ook in Numeri 18 vinden we een stukje van de openbaring van Christus. De priesters en Leviëten, die hier getekend worden als degenen die de ongerechtigheid van het heiligdom dragen en die daardoor een bescherming bieden voor de Israëliet, beelden de Middelaar Christus af. Hij is het Die als Middelaar tussen God en de zondaar in staat en de zondaar beschermt tegen de heiligheid van God, die zonder die bescherming de zondaar zou verteren. Meer nog doet Christus. Als Middelaar staat Hij niet alleen tussen God en de zondaar in, maar brengt hij die zondaar ook tot God terug (1 Petr. 3:18) en zorgt voor verzoening tussen beiden.” We willen dit boek van harte bij u aanbevelen.

Ds. M.C. Tanis, Uit het Woord, gebonden, 173 blz., € 15,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 6278 0323.

Het boek bevat 52 meditaties. Er wordt rekening gehouden met het kerkelijk jaar en de christelijke feestdagen. De ondertitel luidt: ‘Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad.’ De auteur laat de Schrift spreken en trekt lijnen naar het geestelijke leven. We nemen enkele regels over van blz. 170 uit de meditatie die gaat over Lukas 2:11. “Dat ‘U is heden geboren’ klinkt de eeuwen door. Het wordt ook in onze tijd nog vernomen. Die tijding verwekte destijds blijdschap in het hart van de herders, maar doet dat nog steeds in het hart van allen die weten dat ze geestelijk arm zijn. Wie zijn zonde en schuld ziet, wie zijn zondaar – zijn voor God beleefd en uitziert naar het heil des Heeren, zal na het vernemen van het geboortebericht met de herders heengaan naar Bethlehem. Die komt tot de Zaligmaker, de Christus, de Heere. En wie tot Hem komt, wordt door Hem niet uitgeworpen.

Hij maakt het waar in het leven dat Hij is: Zaligmaker, Christus, Heere!” De Heere zegene de lezing van deze meditaties.

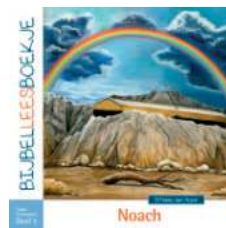
L.M.P. Scholten, Onderzoekt de Schriften, 122 annotaties voor Bereeërs, gebonden, 285 blz., € 19,95, Uitgave Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-74-4.

Voor betrekkelijk weinig geld krijgt u veel waardevolle informatie in handen. De meeste vragen zijn behandeld in het blad StandVastig in de vragenrubriek die jarenlang verzorgd is door de auteur. Eerder verscheen al een bundeling van vragen en antwoorden in 2008 onder de titel: ‘Nuttig tot lering.’ Dit boek is een vervolg daarop. Achterin is een tekstregister op beide boeken opgenomen. De titel van het boek is ontleend aan Johannes 5:39. Het woord dat in de grondtekst voor onderzoeken wordt gebruikt spreekt van een nauwkeurig doorzoeken, niet van een vluchtig doornemen. Calvijn schrijft dat de hoogste opmerkzaamheid nodig is bij het onderzoek van Gods Woord. Een leerzaam boek, dat zeker diensten kan bewijzen bij het onderzoek van Gods Woord.

Ditteke den Haan, Bijbellesboekje Oude Testament deel 3, Noach, 43 blz., € 4,50, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-72-0.

Op een eenvoudige manier wordt de zondvloed beschreven. Er zijn kleurplaten, puzzels en verzen om te zingen in opgenomen. Het boekje ziet er keurig verzorgd uit. Vanaf 4 jaar kan het voorgelezen worden, vanaf 6 jaar kunnen kinderen het zelf lezen.

Ditteke den Haan, Soldaten in een boshut, 84 blz., € 6,25, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-76-8.

In de jaren 1618-1648 werd er in Duitsland oorlog gevoerd, de zogenaamde dertigjarige oorlog. De Duitse keizer wilde dat heel Duitsland weer rooms zou worden. Het verhaal in dit boekje vindt in die tijd plaats. Kinderen vanaf 7 jaar kunnen het boekje zelf lezen.

Ditteke den Haan, Bijbelleesboekje Nieuw Testament deel 3, Wonderen van de Heere Jezus 1, 43 blz., € 4,50, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, ISBN 978-90-72186-73-7.

Op een eenvoudige manier wordt de wonderbare spijziging, het wandelen op de zee en het genezen van zieken beschreven. Er zijn kleurplaten, puzzels en verzen om te zingen in opgenomen. Het boekje ziet er keurig verzorgd uit. Vanaf 4 jaar kan het voorgelezen worden, vanaf 6 jaar kunnen kinderen het zelf lezen.

Bijbels Dagboek, Haar stand blijft vast al wiss'len haar tonelen. Nederlandse, Engelse en Schotse oudvaders, gebonden, 375 blz., € 14,90, Uitgave Boekhandel de Roo, Zwijndrecht, ISBN 9789097180355.

In dit dagboek zijn niet eerder in boekvorm verschenen meditaties bijeengebracht uit de geschriften van Nederlandse, Engelse en Schotse oude schrijvers. Het voorwoord is van ds.

P. Blok. De meditaties werden samengesteld uit bovengenoemde geschriften door dhr. W. van Gent (1928-2012). Ter kennismaking neem ik een stukje over van Johannes Barueth over de rijke man en de arme Lazarus. Dit gedeelte staat bij 23 februari. "Maar ach wat wroet de arme mens hier in de aarde. Wat slaaft en draaft men, wat zwoegt en zweet men om een handjevol goud, dat niet meer is dan gele aarde en vergulde drek. De dood neemt dat weer weg. Ondertussen bezit men geen druppeltje van de genade van God om de ziel vanbinnen te verkwikken. Denk eens, o mens, wat zou dat naar wezen als in het uur van de dood God u zou toespreken door uw geweten. Wat troost zou u dan hebben van die ijdelheid, als u voor eeuwig zult neerzinken in die poel waar geen uitkomen aan zal zijn?" Dit dagboek laat u kennismaken met diverse schrijvers. Het moge brengen tot het lezen van de inhoudsvolle boeken die zij achtergelaten hebben.

Ds. W.C. Lamain, De Banier der volken deel 2, gebonden, 169 blz., € 13,90, Uitgave Boekhandel De Roo, Zwijndrecht, ISBN 978-90-8718-034-8.

In dit boek zijn zes preken opgenomen. Vijf preken zijn niet eerder gepubliceerd.

De preken dateren uit de Rijssense tijd van ds. Lamain, 1943- 1947. De bevestigingspreek over Zacharia 11:7 'De volvoering van het welbehagen des vaders, aanschouwd in de bediening van Christus', 25 augustus 1943. Preek over Spreuken 30:24-28 'Een veelbetekenende prediking

OPROEP

Het interkerkelijke Isaac da Costa fonds is reeds 15 jaar actief in de ondersteuning van degenen in Israël die belijden dat Jezus is de Christus. Na de afronding van het bouwproject in Kanot is ruimte ontstaan voor uitbreiding van het aantal projecten. Om hieraan een goede invulling te kunnen geven, roept het bestuur vrijwilligers op voor de functie van

Algemeen bestuurder/representative

De functionaris zal ingezet worden voor onder meer de volgende taken:

- Beleidsvoorbereidende - en beleidsuitvoerende activiteiten
- Contact onderhouden met projecten in Israël
- Netwerk onderhouden in binnenland, met name met kerken en bedrijven (organisaties), inhoudelijk aanspreekpunt voor het IdC-fonds
- Coördinatie van diverse commissies die zich bezighouden met P.R activiteiten, waaronder de eindredactie van het Da Costa nieuws

Wij denken aan iemand die voldoet aan het volgende profiel

- Liefde voor Israël en de zaak van Evangelieverkonding aan het Joodse volk
- Minimaal HBO niveau
- Goede contactuele eigenschappen
- Goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid
- Bestuurlijke ervaring
- Goede kennis van het Engels of de bereidheid hierin te investeren
- Flexibiliteit. Beschikbaarheid één of twee dagen per week
- Kerkelijk betrokken, afkomstig uit één van de kerken van de achterban

Wij bieden:

- Een afwisselende en boeiende functie met veel contacten in binnen- en buitenland
- De maximale jaarlijkse vrijwilligersvergoeding
- Onkostenvergoeding

Nadere informatie kan ingewonnen worden bij de secretaris van het fonds, dhr. J.H. Mauritz, 0348-401978. Graag ontvangen wij uw reactie via post of email.

Isaac da Costafonds, Postbus 400, 3440 AK Woerden, info@isaacdacostafonds.nl
www.dacostafonds.nl

van de kleinste dieren der aarde'. Preek over Matth. 13:45 en 46 'De Parel van grote waarde'. Preek over Genesis 49:31 'Het hoogtepunt van Israëls leven'. Herdenkingspreek ter gelegenheid van de bevrijding op 5 mei 1945 'Een dankbare herinnering aan de grote verlossing ons land geschonken'. Tenslotte de afscheidsprek over 2 Korinthe 13:13 'De allervoortreffelijkste zegen', 11 februari 1947. Liefhebbers van de preken van ds. Lamain zullen deze bundel zeker willen aanschaffen en lezen.

Isaac Ambrosius, Een Kind is ons geboren, paperback, 103 blz., € 9,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2662-8.

Dit boekje bevat 49 overdenkingen voor Advent en Kerst. De meditatie zijn geselecteerd uit het meest bekende boek van Ambrosius 'Het zien op Jezus.' Isaac Ambrosius was een pu-

riteins predikant in Engeland (1604-1663). Het boekje is goed geschikt om te lezen in deze tijd van het kerkelijke jaar. We nemen enkele zinnen over die we lezen op blz. 18 "Christus is alzo ontvangen, opdat Hij onze ontvangenis heiligen zou. Zoals de eerste Adam de wortel van alle verdorvenheid geweest is, zo is de tweede Adam de wortel van alle heiligheid. Christus is immers zo ver gegaan om ons te reinigen, als Adam gegaan is om ons te besmetten. Nu dan, zelfs onze ontvangenis is door Adam verontreinigd. Daarom heeft Christus in de eerste plaats Zijn loop daarheen willen nemen. U ziet dat hij ontvangen is door de Heilige Geest. Toen Hij in de buik was, is Hij niet ledig geweest. Want zelfs toen en daar heeft Hij uitgegoten het binnenste der verdorvenheid die onze onreine natuur aankleefde. Daarom zal God u niet kwalijk oordelen vanwege die natuur die de natuur van Zijn eigen dierbare Zoon geworden is."

ZOJUIST VERSCHENEN

DS. A.C. UITSLAG

Wie is aan U gelijk?

Gods eigenschappen

In dit boek worden een aantal eigenschappen van God behandeld. Juist met het doel dat wij deze God nodig krijgen en Hem willen leren kennen en liefhebben. Uiteindelijk is Hij met niets en niemand te vergelijken. Zoals Hij is er maar Eén. Voor jongeren vanaf 16 jaar.

80 blz. p.b.

33126291

9,90

Den Hertog

uitgeverij

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN
UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Elzenkade 6 - Houten | Tel. (030) 637 34 34 | www.hertog.nl | Segeersstraat 30
Postbus 150, 3990 DD Houten | boeken@hertog.nl | info: www.uitgeverijdenhertog.nl | 4331 JP Middelburg

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

URK in wintersferen

Wilt u de zon aan de horizon in het IJsselmeer zien zakken vanuit uw stoel in ons z.g.a.n. appartement op het mooiste punt van Urk? Kom tot rust in deze unieke omgeving van het voormalig eiland. Bel voor aantrekkelijke aanbiedingen: 0527-687823 na 19.00 uur. Zondag eerbiedigend

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 17,50 per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 17,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenis

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenis
Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Uit het Woord

52 meditaties

Ds. M.C. Tanis

De meditaties in deze bundel bieden u een handreiking om als gezin of persoonlijk vanuit het Woord van God geestelijk onderwijs te ontvangen. Er is rekening gehouden met de christelijke feestdagen en de orde van het kerkelijk jaar.

De meditaties zijn te gebruiken bij weekopeningen en -sluitingen. Het is een mooi geschenk aan zieken of bejaarden.

Nieuw verschenen
15,95

deBanier
uitgeverij

Bestel nu op www.debanier.nl/uithetwoord
of ga naar de boekhandel

Schrijfwedstrijd
Kijk snel op
onze web-
site!

Om Sions Wil

KADOTIP: KERSTVERHALEN

€4,95

Uw zaligheid zien
Verhalen rondom
Kerst
*Geesje Vogelaar-van
Mourik e.a.*
ISBN: 978-94-91586-49-1

€4,95

Hij komt, Hij komt!
Kerstverhalen voor
jong en oud
José Kwakkel e.a.
ISBN: 978-94-91586-44-6

€4,95

Maak u op, word verlicht
Kerstverhalen voor
kinderen.
Maarten Brand e.a.
ISBN 978-94-91586-32-3

**Bekijk de complete catalogus 2014-2015
via www.oswboeken.nl!**

UITGEVERIJ OM SIONS WIL | TEL. 0182 - 53 21 58 | WWW.OMSIONSWIL.NL

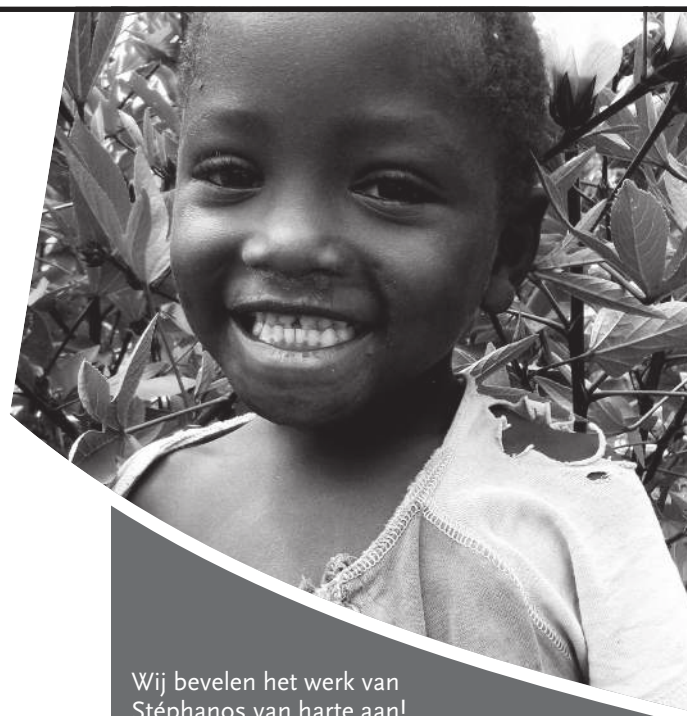
Wie wil er voor kleine James zorgen?

James is nog maar drie en moet nu al zijn vader missen. Zijn moeder staat er helemaal alleen voor. Als niemand te hulp schiet, belandt James met zijn familie op straat! U kunt Malawiaanse kinderen als James een veilig thuis bieden. Geef voor onderdak en (Bijbels) onderwijs.

Maak uw bijdrage over op IBAN NL74 RABO 0335 3074 50
t.n.v. Stéphanos, Hendrik Ido Ambacht
Bel voor sponsoring van een gezin: 038 - 385 79 66

Stéphanos

tel. 071 - 401 69 30 info@stephanos.nl www.stephanos.nl

Wij bevelen het werk van
Stéphanos van harte aan!

ds. A.A. Brugge, ds. D.J. Budding, ds. G. Clements, ds. A.A. Egas,
ds. L. Groenenberg, ds. A. den Hartog, ds. J. IJsselstein,
ds. L.M. Jongejan, ds. J. Joppe, ds. M. Klaassen, ds. L.W. van der
Meij, dhr. D.J. Schouten, mr. C.G. van der Staaij, ds. K. Visser,
ds. W. van Vlastuin en ds. H. Zweistra

Presentatie? voorlichting@stephanos.nl of bel 06-301 671 72

ANBI